

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/06586-51
Saksbehandler Rune Holbek

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	10.02.2026
Fylkestinget	24.02.2026

Aust-Agder-museum og arkiv IKS - revisjon av selskapsavtale - høring

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Fylkestinget vedtar forslaget til endringer i selskapsavtalen for Aust-Agder museum og arkiv IKS, jf. vedtak i representantskapet 15.12.2025.

Vedlegg

Vedlegg 1. Gjeldende selskapsavtale for Aust-Agder museum og arkiv IKS

Vedlegg 2. Forslag til ny selskapsavtale for Aust-Agder museum og arkiv IKS

Vedlegg 3 Samarbeidsavtalen

Særutskrift - Aust-Agder museum og arkiv IKS - forslag til endring i selskapsavtalen - høring

Særutskrift - Godkjenning av endringer i selskapsavtalen og prolongering av samarbeidsavtalen til Aust-Agder museum og arkiv IKS

Sammendrag

Fylkestinget behandlet saken første gang 22.10.2024 (sak 67/24), men vedtok da ikke å slutte seg til ny selskapsavtale fordi øvrige eiere ikke hadde fattet likelydende vedtak. Det samme gjentok seg ved andre gangs behandling 06.05.2025 (sak 13/25), og saken ble sendt tilbake til selskapet for ny vurdering. Saken legges nå frem for behandling for tredje gang, og det foreligger enighet i representantskapet om forslagene til endringer i selskapsavtalen.

Forslag til endringer i selskapsavtalen for Aust-Agder museum og arkiv IKS sendes dermed på ny behandling hos deltakerkommunene, jf. lov om interkommunale selskap § 5. I det reviderte forslaget videreføres ordlyden i § 7 og § 8 i gjeldende selskapsavtale, som omhandler stemmegivning. Dette er et resultat av innspill fra første og andre høringsrunde, samt representantskapets vedtak 12.12.2024 og 15.12.2025.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkestinget godkjenner de foreslåtte endringene i selskapsavtalen.

Saksopplysninger

Arbeidsprosess

Endringsarbeidet har vært gjenstand for flere høringsrunder hos eierkommunene. I 2023 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle vurdere behov for justeringer. Arbeidet har særlig vært knyttet til:

1. Språklige og strukturelle justeringer
2. Endringer i innholdet i §§ 7, 8 og 9

Representantskapet har behandlet saken flere ganger på grunn av uenighet, men har kommet til enighet om §§ 7 og 8. I representantskapsmøtet 07.05.2025 ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av ordførerne i Valle, Grimstad og Arendal. Aust-Agder museum og arkiv IKS fungerte som sekretariat. Arbeidsgruppen skulle utarbeide et revidert forslag til selskapsavtale basert på innspill fra eierne, med en ordlyd som kunne sikre bred enighet.

Beskrivelse av endringer

Endringene gjelder særlig ordlyden i § 9 (styret). Det foreslås også en endring i § 15 (endring av selskapsavtalen).

Endringer i § 9 (styret)

Opprinnelig § 9 regulerte styrets ansvar, sammensetning, valgperiode, representasjon, og varamedlemmer. Det nye forslaget innebærer blant annet:

- Styret skal fortsatt bestå av åtte medlemmer, men alle velges av representantskapet for to år, med rotasjon annet hvert år for å sikre kontinuitet.
- Agder fylkeskommune, Valle, Grimstad og Arendal skal fortsatt ha særskilt rett til representasjon.
- Alle deltakere kan foreslå styrekandidater, som behandles av valgkomiteen.

- Krav til kompetanse vektlegges sterkere, og det presiseres at styremedlemmer normalt ikke bør være sittende kommunestyre- eller fylkestingsrepresentanter.
- Varamedlemmer velges i nummerert rekkefølge fremfor personlige varamedlemmer.
- Ansatte representantene velges for to år, øvrige varamedlemmer for fire år.
- Styrets rolle som selskapets representant utad presiseres.

Arbeidsgruppens begrunnelse

Arbeidsgruppen begrunner endringene med behov for:

- Større tydelighet rundt kompetansekrav og styrets rolle
- Bedre kontinuitet og stabilitet gjennom felles varamedlemslister
- En balansert modell som både sikrer prinsippet om kompetansebasert styresammensetning og samtidig ivaretar geografisk representasjon og eiernes interesser

Opprinnelig § 9 i selskapsavtale har denne ordlyden:	Ny § 9 i selskapsavtalen er foreslått til følgende:
<i>Styret har ansvaret for drifta av selskapet i samsvar med IKS-loven, selskapsavtalen og vedtak i representantskapet.</i> <i>Styret har 8 medlemmer med personlege varamedlemmer. som med unntak av representantane for dei tilsette, blir valde for 4 år. 4 representantar med vararepresentantar veljast etter forslag frå hhv. Agder fylkeskommune, Valle kommune, Grimstad kommune og Arendal kommune. Fylkeskommune og disse kommunane skal også være sikra representasjon i styret. Styreleiar skal veljast etter forslag frå Agder fylkeskommune. 3/4 av representantskapsmedlemmane som er til stades må støtte styreleiarvalet.</i> <i>Reglane i aksjeloven S 20 om kjønnsmessig fordeling i styret skal gjelde ved val til styret. Dei tilsette skala ha to styremedlem med personlege varamedlem, som blir vald av og mellom dei tilsette i tråd med IKS-loven S 10. Dagleg leiar og nestleiar kan ikkje representere dei tilsette i styret.</i> <i>Styreleiar har møte- og talerett i representantskapet.</i> <i>Styret representerer selskapet utad. Styret kan gje styremedlem eller dagleg leiar rett til å forplikte selskapet aleine eller i fellesskap.</i>	<i>Styret har ansvaret for drifta av selskapet i samsvar med IKS-lova, selskapsavtalen og vedtak i representantskapet.</i> <i>Aust-Agder museum og arkiv IKS skal ha eit styre på 8 medlemmer, valde av representantskapet for ein periode på to år. Halvparten av medlemmene skal veljast kvart andre år for å sikre kontinuitet i styret.</i> <i>Alle deltakarar kan kome med framlegg til styremedlemmer. Agder fylkeskommune, Valle kommune, Grimstad kommune og Arendal kommune skal ha særskild rett til å vere representert i styret, og foreslår kandidatar til valkomiteen. Styremedlemmene vert valde av representantskapet etter innstilling frå valgkomiteen.</i> <i>Styresamansettinga skal veljast ut frå kompetanse og vere tilpassa formålet og eigenarten til selskapet. Styremedlemmer bør ikkje veljast blant sitjande kommunestyre-/fylkestingsrepresentantar frå deltakarkommunane.</i> <i>Representantskapet vel også 5 varamedlemmer som blir valde for fire år om gongen. 2 faste medlemmer og ei varamedlemsliste med 2 medlemmer blir vald av og blant dei tilsette. Medlemmer frå dei tilsette blir valde for to år om gongen.</i> <i>For innkalling og saksbehandling i styret gjeld lov om IKS.</i> <i>Reglane i aksjeloven om kjønnsmessig fordeling i styret skal gjelde ved val til styret.</i> <i>Dagleg leiar kan ikkje representere dei tilsette i styret.</i> <i>Styreleiar har møte- og talerett i representantskapet.</i>

Endringer i § 15 (endring av selskapsavtalen)

Opprinnelig § 15 viste til IKS-loven og åpnet for at mindre endringer kunne vedtas av representantskapet.

I det nye forslaget tydeliggjøres:

- Hvilke endringer som etter IKS-loven § 4 tredje ledd krever behandling i kommunestyrene/fylkestinget (bl.a. navn, formål, deltakere, ansvar og innskuddskapital)
- At øvrige endringer kan vedtas av representantskapet med minst to tredeler av avgitte stemmer, med mindre annet er fastsatt

Arbeidsgruppens begrunnelse

Presiseringen skal:

- Sikre lovmessighet og demokratisk kontroll
- Hindre ugyldige vedtak og risiko for lovlighetskontroll
- Klargjøre hvilke organer som kan gjøre hvilke endringer
- Gi bedre forutsigbarhet for både eierne og selskapet

Opprinnelig § 15 i selskapsavtale har denne ordlyden:	Ny § 15 i selskapsavtalen er foreslått til følgende:
<i>For endringer i selskapsavtalen gjeld IKS-loven. Mindre endringer kan handsamast av representantskapet.</i> <i>I tillegg til samrøystekrava i IKS-loven kan paragraf 8 andre ledd i denne avtalen berre endrast samrøystes.</i>	<i>Endringer i selskapsavtalen som gjeld forhold nemnde i § 4 tredje ledd i lov om interkommunale selskap – herunder:</i> • <i>selskapet sitt namn</i> • <i>føremål</i> • <i>deltakarar</i> • <i>deltakarane sitt ansvar og innskotsplikt</i> • <i>innskotskapital</i> • <i>selskapsform og grunnleggjande rettar</i> <i>skal vedtakast av kommunestyret eller fylkestinget i alle deltakarkommunar / fylkeskommunar.</i> <i>Andre endringer i selskapsavtalen kan vedtakast av representantskapet med minst to tredelar av dei avgitte røystene, med mindre anna er fastsett i denne avtalen.</i>

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren vurderer at den reviderte selskapsavtalen gir større tydelighet og bedre samsvar med IKS-loven, og styrker kvalitet og stabilitet i styrearbeidet. I tillegg balanseres behovet for kompetansebasert styresammensetning og eierrepresentasjon.

Videre mener fylkeskommunedirektøren at forslag til endringer gir et klarere skille mellom politiske og administrative fullmakter, og reduserer risiko for ugyldige vedtak og lovlighetskontroller. I tillegg legges det etter fylkeskommunedirektørens mening til rette for mer effektiv styring av selskapet.

Det vurderes derfor som hensiktsmessig at endringene godkjennes.

Det er ikke fremsatt ønske om reforhandling av samarbeidsavtalen som følger som vedlegg, og denne foreslås derfor prolongert.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at de nå foreliggende forslagene til endringer i selskapsavtalen vedtas.

Eksisterende samarbeidsavtale følger som vedlegg. Det er ikke fremmet ønske om reforhandling, og det anbefales derfor at avtalen prolongeres i tråd med punkt 7 i samarbeidsavtalen.

Kristiansand, 16.01.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør